

# Θεατρική συμβατικότητα και κινηματογραφικός ρεαλισμός

➤ «Δείπνο με φίλους» του Ντόναλντ Μάργιουλις από το Θέατρο Διόνυσος

**Α**ν κάποιον ενδιαφέρουν τα μυστικά της δικής μου κουζίνας, θέλω να ομολογήσω ότι την ευχαρίστηση από την παρακολούθηση μιας καλής παράστασης ακολουθεί η ευχαρίστηση της συγγραφής «καλής» κριτικής. Γι' αυτό επέτρεψα στον εαυτό μου να χαλάσω τη σειρά με την οποία παρακολούθησα τις τελευταίες θεατρικές παραγωγές και να αφιερώσω το σημερινό σημείωμα σε μια παράσταση που μου άρεσε πολύ, στο «Δείπνο με φίλους» του Ντόναλντ Μάργιουλις στη σκηνή του Θεάτρου Διόνυσος.

Τη σκηνοθεσία της παράστασης υπογράφει η Αλίκη Δανέζη Κνούτσεν. Δεν έχω δει άλλες δουλειές της ίδιας στο θέατρο, τη γνωρίζω μόνο από την ταινία της «Δρόμοι και πορτοκάλια». Πριν από λίγο καιρό, με αφορμή το «Festen» του ΘΟΚ αναβίωσαν οι συχνοί για τους αποαδούς των δύο όμορων τεχνών προβληματισμοί για τις διασταυρώσεις της θεατρικής και της κινηματογραφικής αισθητικής. Σ' εκείνη την παραγωγή το γεννημένο ως κινηματογραφική ταινία έργο έζησε πρώτα μεταγραφή σε θεατρικό κείμενο, αλλά η παράσταση του Νέοφυτου Ταλιώτη επέστρεψε στην κινηματογραφική αφετηρία παρουσιάζοντας ενδιαφέροντα νεωτεριστικά στοιχεία, αλλά και εσωτερικές αισθητικές συγκρούσεις. Το θεατρικό του Ντόναλντ Μάργιουλις δεν έχει κινηματογραφικές καταβολές, έχει όμως μια έμφυτη συγγένεια με τον κινηματογραφικό χώρο στο επίπεδο της δομής και της διαχείρισης του σκηνικού χώρου και χρόνου. Ο κατακερματισμός της δράσης σε μικρές σκηνές, η συνύπαρξη χωριστών περιβάλλοντων, οι συχνές αναδρομές στο χρόνο κάνουν το έργο πραγματικά κατάλληλο για ένα σκηνοθέτη με κινηματογραφική εμπειρία.

Ο συνδυασμός της θεατρικής συμβατικότητας με τον κινηματογραφικό ρεαλισμό αποδεί-

χτηκε γόνιμος. Όταν η σκηνοθετική ματιά λειτουργεί με την αντικειμενικότητα της κινηματογραφικής κάμερας, η υποκριτική αποκτά ιδιαίτερη φυσικότητα και βασίζεται σε δουλεμένες με προσοχή λεπτομέρειες εσωτερικής και εξωτερικής συμπεριφοράς των τεσσάρων προσώπων του έργου. Η ταυτόχρονη εξέλιξη σκηνών γίνεται με ακριβή συγχρονισμό, που θυμίζει κινηματογραφικό μοντάζ. Οι μεταβάσεις από ένα χώρο δράσης στον άλλο, όπως και οι μεταβάσεις από ένα χρονικό επίπεδο της αφήγησης σε άλλο γίνονται χωρίς να διακόπτεται η ενιαία ροή της παράστασης. Η σκηνική δρά-

ση είναι τόσο ομαλή που να επιτρέπει το λεπτό σχέδιο των συναισθηματικών δεσμών μεταξύ των τεσσάρων να προβάλλεται στο πρώτο πλάνο της παράστασης, πάνω από το επίπεδο των καθημερινών λέξεων και των πράξεων, πάνω από το επίπεδο των μετωπικών συγκρούσεων. Η υψηλή ποιότητα της γραφής του Ντόναλντ Μάργιουλις προσδίδει στο θέμα «Πώς γεννιούνται, μεγαλώνουν,

γεννούν, πεθαίνουν, αλλάζουν, επιβιώνουν οι Έρωτες» αναπάντεχη συναρπαστικότητα, και η παράσταση καταφέρνει να την προβάλλει.

Η Αλίκη Δανέζη Κνούτσεν οργάνωσε την παράσταση άρτια, αλλά δούλεψε και με τον κάθε ένα από τους ηθοποιούς, ξεκαθαρίζοντας το ψυχολογικό περιεχόμενο της κάθε στιγμής της σκηνικής τους παρουσίας και βρίσκοντας τον τρόπο έκφρασης των συναισθηματικών τους μεταβολών. Η δουλεμένη σε λεπτομέρειες γραμμή του κάθε ρόλου δεν οδηγεί σε μηχανιστική εκτέλεση σκηνοθετικών οδηγιών από τους ηθοποιούς, αλλά βασίζεται στη δημιουργική αυτενέργειά τους. Παρ' όλο που όλο το σκηνικό παιχνίδι βασίζεται στη διαφορετικότητα των τεσσάρων προσωπικοτήτων και παρ' όλο που και οι τέσσερις ηθοποιοί δούλεψαν με πολύ δικό τους, ξεχωριστό τρόπο, δυσκολεύομαι να διαφοροποιήσω τις αναφορές μου για τον κάθε

**Μετάφραση:** Ερρίκος Μπελιές  
**Σκηνοθεσία:** Αλίκη Δανέζη Κνούτσεν

**Σκηνικά:** Νατάσα Χριστοφίνη  
**Κοστούμια:** Λίζα Τσουλούπα  
**Φωτισμοί:** Γιώργος Λάζογλου  
**Μουσική επιμέλεια:** Γιάννης Στάνκογλου  
**Παίζουν:** Αχιλλέας Γραμματικόπουλος, Χριστίνα Παυλίδου, Φιλώ Λούβαρη, Φώτης Γεωργίδης

**Ο συνδυασμός της θεατρικής συμβατικότητας με τον κινηματογραφικό ρεαλισμό αποδείχτηκε γόνιμος. Όταν η σκηνοθετική ματιά λειτουργεί με την αντικειμενικότητα της κινηματογραφικής κάμερας, η υποκριτική αποκτά ιδιαίτερη φυσικότητα και βασίζεται σε δουλεμένες με προσοχή λεπτομέρειες εσωτερικής και εξωτερικής συμπεριφοράς των τεσσάρων προσώπων του έργου.**

ένα, επειδή όλοι τους μπόρεσαν να εναλλάσσουν τη χαρά και την ανασφάλεια της νίκτης με τη θλίψη της ωριμότητας, να εκφράσουν τη δίψα για την ευτυχία και το δέος μπροστά στην εύθραυστη της φύση, να αναλύσουν τη φιλία σε αλληλεγγύη και ανταγωνιστικότητα. Η Χριστίνα Παυλίδου, αρμονική σε κάθε της δραστηριότητα στη σκηνή, εξέπεμπε θλιμμένη γοητεία. Ο Αχιλλέας Γραμματικόπουλος, σε μια στιγμή επαγγελματικής ωριμότητας, εσωτερικά γεμάτος, εκφραστικός ακόμα και στις σιωπές του. Ο Φώτης Γεωργίδης πολύ φυσικός στις μεταμορφώσεις και στις εκρήξεις του, πηγή ενέργειας στη σκηνή. Η Φιλώ Λούβαρη, το και-

νούργιο (για μένα) πρόσωπο, έπαιζε ένα χαρκτήρα ιδωμένο μέσα από τα μάτια των άλλων τριών της παρέας και κατάφερε να αποδώσει αυτή τη διάσταση του ρόλου της. Τα κοστούμια της Λίζας Τσουλούπα στήριξαν τους ηθοποιούς στο πλάσιμο των μορφών, αλλά και στις ηλικιακές τους μεταβολές.

Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει στα σκηνικά της Νατάσας Χριστοφίνης, η ευρηματική λειτουργικότητα των οποίων συνδυαζόταν με την καθαρία λευκή αφαιρετικότητα, στηρίζοντας τον κινηματογραφικό ρεαλισμό και τη θεατρική συμβατικότητα του «Δείπνου με φίλους».

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ